

**Proef-
lessen**

Picto's

Deze opdracht doe je als je tijd hebt.

Deze opdracht doe je alleen.

Deze opdracht doe je samen.

Deze opdracht doe je in een groepje.

Deze opdracht doe je met de hele klas.

Dit is een bewegingsopdracht.

Deze opdracht schrijf je op een blaadje.

Knipstrategie

Luisterstrategie

Onthoudstrategie

Ook-zo-strategie

Regelstrategie

Werkwoord

Blok 4

.....
Doelenkaart

Hoe gaat het?

- ☐ ? ik moet het nog leren
- ☐ ↑ ik moet het nog oefenen
- ☐ ✓ ik kan het!

Woordpakket 13 Werkwoordspelling

- Ik kan de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden goed schrijven. ☐ ? ☐ ↑ ☐ ✓
- Ik kan zelf nieuwe werkwoorden bedenken in de **verleden tijd** in meervoud. ☐ ? ☐ ↑ ☐ ✓

Woordpakket 14 Woorden die eindigen op ig en lijk

- Ik kan meer woorden die eindigen op **ig** en **lijk** goed schrijven. ☐ ? ☐ ↑ ☐ ✓
- Ik kan zelf woorden die eindigen op **ig** en **lijk** bedenken. ☐ ? ☐ ↑ ☐ ✓

Woordpakket 15 Woorden met ' (apostrof)

- Ik kan woorden met ' (**apostrof**) goed schrijven. ☐ ? ☐ ↑ ☐ ✓
- Ik kan zelf woorden met ' (**apostrof**) bedenken. ☐ ? ☐ ↑ ☐ ✓

Woordpakket 16 Verkleinwoorden die eindigen op je en pje

- Ik kan meer verkleinwoorden die eindigen op **je** en **pje** goed schrijven. ☐ ? ☐ ↑ ☐ ✓
- Ik kan zelf verkleinwoorden die eindigen op **je** en **pje** bedenken. ☐ ? ☐ ↑ ☐ ✓

- Ik leer de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden schrijven.

		pv ev	pv mv
woordenboekvorm	pv → tt (nu)	- stam → ik-vorm - jij/hij/zij-vorm: ik-vorm + t	wij/jullie/zij-vorm: woordenboekvorm
	pv → vt (eerder)	ik/jij/hij/zij-vorm: ik-vorm + de/te ('t kofschip)	wij/jullie/zij-vorm: ik-vorm + den/ten ('t kofschip)

Werkwoorden

hopen

wij/jullie/zij hoop**ten**

schatten

wij/jullie/zij schat**ten**

gooien

wij/jullie/zij goo**iden**

melden

wij/jullie/zij meld**den**

stoppen

wij/jullie/zij stop**ten**

pesten

wij/jullie/zij pest**ten**

reizen

wij/jullie/zij reis**den**

wenden

wij/jullie/zij wend**den**

klappen

wij/jullie/zij klap**ten**

feesten

wij/jullie/zij feest**ten**

geloven

wij/jullie/zij geloof**den**

verbranden

wij/jullie/zij verbrand**den**

knikken

wij/jullie/zij knik**ten**

haasten

wij/jullie/zij haast**ten**

schrobben

wij/jullie/zij schrob**den**

vermoeden

wij/jullie/zij vermoed**den**

ontwaken

wij/jullie/zij ontwaak**ten**

verwoesten

wij/jullie/zij verwoest**ten**

schreeuwen

wij/jullie/zij schreeuw**den**

besteden

wij/jullie/zij besteed**den**

De verleden tijd meervoud: wij-, jullie- en zij-vorm

De persoonsvorm staat in de tegenwoordige of in de verleden tijd.
De persoonsvorm kan enkelvoud of meervoud zijn.

Je kunt vaak horen dat het verleden tijd is: de persoonsvorm meervoud eindigt op **ten** of **den**.

persoonsvorm meervoud

tegenwoordige tijd (= nu)

wij/jullie/zij hopen
wij/jullie/zij gooien

verleden tijd (= eerder)

wij/jullie/zij hoop**ten**
wij/jullie/zij gooi**den**

Soms kun je niet goed horen of er **ten** of **den** achter komt in de verleden tijd meervoud. Gebruik dan als hulpmiddel 't kofschip.

- 1 Luister naar de woordenboekvorm in je hoofd.
Welke klank hoor je voor /un/? Dat is de laatste klank van de stam.
- 2 Is de laatste klank een medeklinker in 't kofschip: dus de klank /t/, /k/, /f/, /s/ of /p/?
Of is het een werkwoord met **ch** ('t kofs**ch**ip) zoals lach**en** of jui**ch**en?
  - **Ja?** Je schrijft **ik-vorm + te**
  - **Nee?** Je schrijft **ik-vorm + de**

Voorbeeld:

woordenboekvorm	laatste klank stam	wel in 't kofschip → ik-vorm + ten	niet in 't kofschip → ik-vorm + den	ik-vorm + ten/den	vt meervoud
klappen	/p/	X		klap + ten	klap ten
pesten	/t/	X		pest + ten	pest ten
schrobben	/b/		X	schrob + den	schrob den
melden	/d/		X	meld + den	meld den

1 Bekijk samen het woordpakket en de schrijfaanwijzing.

2 Vul de woordenboekvorm, de laatste klank van de stam en de ik-vorm in.

- 1 Leerling 1: zorg dat je het woordpakket niet ziet.
- 2 Leerling 2: kies een werkwoord en lees die voor.
- 3 Leerling 1: vul de woordenboekvorm in.
Vul daarna de laatste klank van de stam tussen /.../ strepen in.
En de ik-vorm.
- 4 Doe dit met nog vier werkwoorden.
- 5 Ruil om en doe hetzelfde met vijf andere werkwoorden.
- 6 Kijk samen na en verbeter.

Of het **ten** of **den** is, weet je door de laatste klank van de stam.
De stam = /gelooven/.
De /v/ zit niet in 't kofschip.
De **verleden tijd** is dus geloofden.

3 Vul de verleden tijd van de wij-vorm goed in.

- 1 Leerling 1: zorg dat je het woordpakket niet ziet.
- 2 Leerling 2: kies een woordenboekvorm en lees die voor.
- 3 Leerling 1: zeg de stam van het werkwoord. Bedenk of die klank wel of niet in 't **kofschip** zit:
wel → ik-vorm + ten
niet → ik-vorm + den
Vul de **verleden tijd** meervoud in.
- 4 Doe dit met nog vier werkwoorden.
- 5 Ruil om en doe hetzelfde met vijf andere werkwoorden.
- 6 Kijk samen na en verbeter.

---

4 Maak zinnen in de verleden tijd.

- 1 Kies vijf werkwoorden uit het woordpakket.
- 2 Maak met elk werkwoord een zin in de **verleden tijd**.
Gebruik in je zin wij, jullie of zij.

Voorbeeld: Wij geloofden je echt!

- Ik oefen de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden.

Schrijfaanwijzing

tegenwoordige tijd (tt) = nu

verleden tijd (vt) = eerder

Gebruik 't **kofschip** om te weten of de verleden tijd meervoud **ten** of **den** krijgt.

De laatste klank van de stam zit in 't **kofschip** →

ik-vorm + **ten** (wij klap**ten**).

De laatste klank van de stam zit niet in 't **kofschip** →

ik-vorm + **den** (jullie verbrand**den**).

Werkwoorden met een ik-vorm op **ch** horen ook bij 't **kofschip**.

1 Maak het schema af.

- Kleur de laatste klank van de stam.
- Vul de ik-vorm in.
- Zet de wij//jullie/zij-vorm in de **verleden tijd**.

woorden-boekvorm	ik-vorm	wij-vorm (vt)	jullie-vorm (vt)	zij-vorm (vt)
pesten	ik <i>pest</i>	wij <i>pestten</i>	jullie	zij .....
verwoesten	ik	wij	jullie	zij .....
geloven	ik	wij	jullie	zij .....
stoppen	ik	wij	jullie	zij .....
schatten	ik	wij	jullie	zij .....

2 Wat is de persoonsvorm en de woordenboekvorm in de zinnen?

- Onderstreep de persoonsvorm in de zinnen.
- Vul de woordenboekvorm achter elke zin in.

- Schreeuwden jullie zo hard toen de bom ontplofte? .....
- Wij vermoedden al dat het een leugen was. ....
- Ze gooiden een sneeuwbal naar de buurman. ....
- Mijn zusjes hoopten op een witte kerst. ....

- 5 Na het concert klapten de mensen heel hard voor de zanger. ....
- 6 Jij en mijn moeder reisden zeker met de trein naar Amsterdam? .....
- 7 Ze verbrandden de brieven van mijn ex-vriendje. ....
- 8 Mijn broer en ik wendden ons tot de agent voor meer informatie. ....

3 Schrijf een e-mail aan een vriend of vriendin.

Gebruik ten minste zes werkwoorden uit het woordpakket in de **verleden tijd**.
Kies de wij/jullie/zij-vorm.

.....

.....

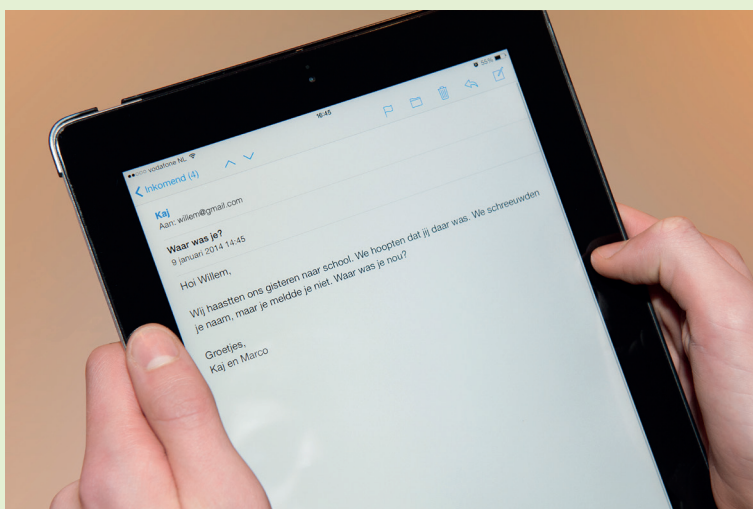
.....

.....

.....

.....

.....

- Ik oefen de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden.
- Ik bedenk zelf de **verleden tijd** meervoud van nieuwe werkwoorden.

1 Vul de verleden tijd in.

Vul de persoonsvorm **verleden tijd** meervoud van het werkwoord in.

- 1 melden   Gisteren ..... twee werknemers zich ziek.
- 2 ontwaken   Mijn ouders ..... pas om tien uur.
- 3 schrobben   De schoonmakers ..... de vloer.
- 4 gooien   De kinderen ..... het blikje in de afvalbak.
- 5 knikken   Wij ..... toen hij vroeg of we het naar onze zin hadden.
- 6 feesten   ..... jullie de hele nacht door?
- 7 haasten   Ze ..... zich om de trein te halen.
- 8 besteden   ..... jullie veel tijd aan het werkstuk?

2 Bedenk een rijmwoord bij de verleden tijd meervoud.

- 1 Kies vijf werkwoorden uit het woordpakket.
- 2 Vul ze in de **verleden tijd** meervoud in.
- 3 Bedenk bij elk werkwoord twee werkwoorden die erop rijmen.

Voorbeeld: klaptten – stapten – traptten

---

3 **Bedenk bij elk plaatje twee zinnen met de werkwoorden.**

Gebruik in elke zin de wij/jullie/zij-vorm in de **verleden tijd**. Vul de zinnen in.

reizen + wachten

---

melden + beroven

---

doorgeven + weten

4

Bedenk een gedichtje.

- 1 Kijk naar de nieuwe werkwoorden bij opdracht 2.
- 2 Maak met drie werkwoorden die rijmen een gedichtje in de **verleden tijd**.

Woordpakket 13

Les 4

Dit kan ik nog

- Ik herhaal woorden uit blok 2.

Dit kan ik nu

- Ik kan de **verleden tijd** meervoud van werkwoorden nu goed schrijven.
- Ik kan woorden uit blok 2 nog goed schrijven.

Dit kan ik nog

1 Wat staat er onder de vlek?

1 avontur	n	Mijn vriend beleefde veel spannende	
2 dubb	l	Ik lig soms ..... van het lachen.	
3 taf	lpot	n	Een tafel heeft meestal vier .....
4 modd	r	vette	Houd je van ..... olieballen?
5 woonkam	r	Het licht in de ..... doet het niet meer!	

2 Vul de zin in het meervoud in.

Je kunt er *nu* bij denken. Kijk eerst naar het voorbeeld.

1 <i>Ik vind die trui niet mooi.</i>	<i>Wij vinden die trui niet mooi.</i>
2 Ik beef van schrik.	Wij .....
3 Jij verhuist binnenkort naar Spanje.	Zij .....
4 Je graaft met een schep in de grond.	Jullie .....
5 Zij kiest voor de blauwe strik.	Zij .....

3

Maak woorden door de lijnen te volgen.

Vul de woorden in en maak met vier woorden een zin.

co	ci	con	cen	cij	pro	nar	cur
cent	fer	sus	la	troen	traal	tant	cis

.....

.....

.....

.....

1 .....

2 .....

3 .....

4 .....

Dit kan ik nu

Zo schrijf ik het goed

! ?

✓ x

- 1 ☐ ☐ .....
- 2 ☐ ☐ .....
- 3 ☐ ☐ .....
- 4 ☐ ☐ .....
- 5 ☐ ☐ .....
- 6 ☐ ☐ .....
- 7 ☐ ☐ .....
- 8 ☐ ☐ .....
- 9 ☐ ☐ .....
- 10 ☐ ☐ .....

- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....

Woorden uit blok 2

! ?

✓ x

- 1 ☐ ☐ .....
- 2 ☐ ☐ .....
- 3 ☐ ☐ .....
- 4 ☐ ☐ .....
- 5 ☐ ☐ .....

- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....
- ☐ ☐ .....

A large white rectangular area with rounded corners, containing numerous horizontal blue dotted lines for writing.

Spelen en bewegen

1 Hoort het werkwoord bij het plaatje?

- 1 Leerling 1: kies een werkwoord uit woordpakket 13.
Zeg de woordenboekvorm.
- 2 Leerling 2: schrijf de woordenboekvorm op.
Bedenk de laatste klank van de stam.
  - Hoort het werkwoord bij 't kofschip?
Ja → **ten**
Nee → **den**
  - Maak de **verleden tijd** meervoud.
  - Schrijf die achter de woordenboekvorm.
- 3 Ruil om en doe hetzelfde.
- 4 Ga door tot je allebei zes werkwoorden hebt opgeschreven.

---

2 Spring in het goede vak.

Wat heb je nodig?

- stoepkrijt
- 1 Maak met krijt deze twee vakken op de grond:
ten den
  - 2 Leerling 1: zeg een werkwoord uit woordpakket 13.
Schrijf je het werkwoord in de verleden meervoud met **ten** of **den**?
  - 3 Leerling 2: spring in het vak.
Sta je in het goede vak? Dan krijg je een punt en mag je het volgende woord springen.
Sta je in het foute vak? Dan ben je af en is de ander aan de beurt.
  - 4 Wie heeft de meeste punten?

ten

den

Handwriting practice lines on a white background, consisting of 20 horizontal dotted lines.

- Ik leer meer woorden schrijven die eindigen op **ig** en **lijk**.

Ook-zo-woorden

eigen**lijk**
persoon**lijk**
het uiter**lijk**
belachel**ijk**
onmogel**ijk**

duidel**lijk**
vrese**lijk**
onmiddell**ijk**
afschuwel**ijk**
ongemakke**lijk**

slaper**ig**
houter**ig**
water**ig**
kracht**ig**
geweld**ig**

toevall**ig**
armoed**ig**
verstand**ig**
kwaadaard**ig**
geheimzinn**ig**

Schrijf het ook-zo-stukje altijd hetzelfde.

lijk/ig

- 1 Luister naar het woord in je hoofd.
- 2 Hoor je **/ug/** zonder klemtoon aan het eind van het woord? Schrijf dan **ig**.
Hoor je **/luk/** zonder klemtoon aan het eind van het woord? Schrijf dan **lijk**.
ig en **lijk** zijn ook-zo-stukjes.
Je schrijft ze altijd hetzelfde.
- 3 Lees nog een keer na of je het woord goed geschreven hebt.

Voorbeeld:

Je hoort **/guheimzin**ug**/**, je schrijft geheimzinn**ig**.

ge   heim   zin   nig

Je hoort **/eigun**luk**/**, je schrijft eigen**lijk**.

ei   gen   lijk

1 Bekijk samen het woordpakket en de schrijfaanwijzing.

2 Vul woorden met /ug/ of /luk/ goed in.

/Belacheluk/?
Hoezo?

Omdat je het
verkeerd schrijft!
Het is belachelijk!

- 1 Leerling 1: zorg dat je het woordpakket niet ziet.
- 2 Leerling 2: kies een woord en lees het voor.
Zeg de klankgroep met de klemtoon extra hard.
- 3 Leerling 1: luister goed, hoor je **/ug/** of **/luk/** wat zachter?
Vul het woord met het ook-zo-stukje in.
- 4 Doe dit met nog zeven andere woorden.
- 5 Ruil om en doe hetzelfde met acht andere woorden.
- 6 Kijk samen na en verbeter.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3 Onthoud zo veel mogelijk woorden.

- 1 Kijk allebei naar het woordpakket. Leer zo veel mogelijk woorden uit je hoofd.
- 2 Zorg dat jullie het woordpakket daarna niet meer kunnen zien.
- 3 Leerling 1: noem een woord.
- 4 Leerling 2: vul het woord in.
- 5 Ruil om en doe hetzelfde.
- 6 Ga door tot één van beiden geen nieuw woord meer weet.
- 7 Kijk samen na en verbeter.

---

4 Raad het woord.

Kies allebei drie woorden uit het woordpakket. Geef om de beurt een omschrijving van het woord. De ander probeert het woord te raden en vult het in.

Voorbeeld: Jouw woord: **persoonlijk**.
Je zegt: 'Het gaat om mij.'

- Ik oefen meer woorden die eindigen op **ig** en **lijk**.

Schrijfaanwijzing

Hoor je /ug/ zonder klemtoon aan het eind van het woord?
Schrijf dan **ig**.

Hoor je /luk/ zonder klemtoon aan het eind van het woord?
Schrijf dan **lijk**.

1 Lees het dagboek in geheimschrift.

- Welk teken staat voor **ig** en welk voor **lijk**?
- Vul het teken in.
- Vul daarna het hele woord in.

ig = ... **lijk** = ...

- Eigen▲ vond ik het maar gek van mijzelf. ....
- Maar die hond blafte zo kwaadaard○. ....
- Ik begon onmiddell▲ te rennen. ....
- Toevall○ stond er een paaltje in de weg. Daar liep ik tegenop. ....
- Daar lag ik dan, languit op straat! Ik voelde me zo belache▲! ....
- De hond viel best mee. Hij kwispelde kracht○ met zijn staart en likte me. ....
- Het was onmoge▲ om een hekel aan hem te hebben. ....

2 Wat staat er onder de vlek?

Vul de hele woorden in.

1 slape★	Ik ga naar bed, ik ben zo .....
2 wate★	Deze tomaat is niet lekker, hij is heel .....
3 armoe★	De zwerver ziet er heel ..... uit met zijn oude kleren.
4 geheimzin★	Waarom fluister je? Doe niet zo .....
5 uiter★	Zij ziet er nog heel goed uit; ze heeft een knap .....

3

Maak zelf een geheimschrift met zes woorden uit het woordpakket.

- 1 Bedenk een teken voor **ig** en voor **lijk**.
- 2 Vul de woorden in geheimschrift in een zin in.
- 3 Laat de zin lezen aan een klasgenoot.
Kan je klasgenoot het woord raden?

- Ik oefen meer woorden die eindigen op **ig** en **lijk**.
- Ik bedenk zelf nieuwe woorden die eindigen op **ig** en **lijk**.

- 1** Haal twee woorden uit de bloemen.
Vul de woorden eronder in.

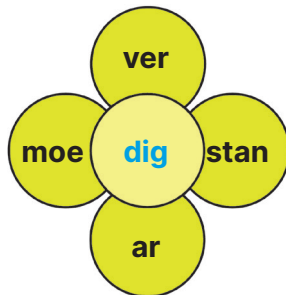
.....

.....

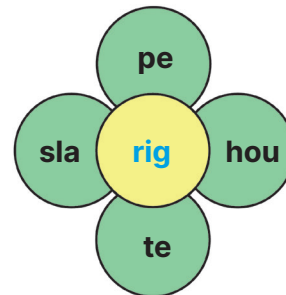
.....

.....

.....

.....

.....

.....

2 Maak nieuwe woorden met de ook-zo-stukjes **ig of **lijk**.**

Vul het woord in de goede zin in.

1	gevaar...	.....	Dat meisje is heel	en kattig.
2	moei...	.....	Bij het	droeg ik mijn mooiste kleren.
3	einde...	.....	'Het is nogal	dat jullie evenveel fouten hebben', zei de leraar.
4	griezel...	.....	Vandaag is de	opening.
5	onaard...	.....	Onze vakantie was erg	met dat wildwatervaren en parachutespringen.
6	feeste...	.....	Wat een enge, ...	film.
7	huwe...	.....	.....,	daar ben je, ik wacht al een uur!
8	avontuur...	.....	Die wond ziet er heel	uit.
9	merkwaard...	.....	Deze sommen zijn best	.
10	akel...	.....	Door het rode stoplicht lopen, is	.

3 Maak drie tegenstellingen.

- 1 Kies woorden uit het woordpakket of nieuwe woorden uit opdracht 1, waar je **on** voor kunt zetten.
- 2 Vul de tegenstellingen in.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Woordpakket 14

Les 4

Dit kan ik nog

- Ik herhaal woorden uit blok 2.

Dit kan ik nu

- Ik kan woorden die eindigen op **ig** en **lijk** nu goed schrijven.
- Ik kan woorden uit blok 2 nog goed schrijven.

Dit kan ik nog

- 1** Zoek negen woorden met een c die klinkt als /s/ of /k/ in de puzzel.

- Kijk van links naar rechts en van boven naar beneden.
- Vul de woorden in het goede rijtje in.

c die klinkt als /s/

.....

.....

.....

.....

.....

c die klinkt als /k/

.....

.....

.....

.....

.....

c	o	c	i	j	f	e	r
c	i	p	i	e	r	m	c
a	p	l	i	m	e	n	e
c	i	r	k	e	l	t	l
t	d	i	c	t	e	e	l
u	c	o	l	a	h	o	o
s	r	e	c	o	r	d	o
p	o	p	c	o	r	n	r

- 2** Schrijf je het woord met één of twee medeklinkers?

Vul het hele woord in.

1 k of kk

knotsge...e

knotsgekke

2 r of rr

zangko...en

3 k of kk

dru...e

4 n of nn

spa...ende

5 t of tt

eiwi...en

6 m of mm

woonka...er

3 Los het geheimschrift op.

1 Wat wordt bedoeld met de tekens? Vul de tekens in bij de goede uitleg.

2 Vul de woorden daarna goed in.

pv mv tt = ... c klinkt als /s/ = ... c klinkt als /k/ = ...

1 Op zondag wandel▲ wij graag in de provin*ie. ....

2 Wij verzamel▲ bloemen zoals de nar*is. ....

3 Die zie je niet veel in de*ember. ....

4 's Avonds et▲ we in de ☺afetaria en drink▲ we ☺ola met een schijfje *itroen.

.....

Dit kan ik nu

Zo schrijf ik het goed

! ?

✓ x

1 ☐ ☐ .....

2 ☐ ☐ .....

3 ☐ ☐ .....

4 ☐ ☐ .....

5 ☐ ☐ .....

6 ☐ ☐ .....

7 ☐ ☐ .....

8 ☐ ☐ .....

9 ☐ ☐ .....

10 ☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

Woorden uit blok 2

! ?

✓ x

1 ☐ ☐ .....

2 ☐ ☐ .....

3 ☐ ☐ .....

4 ☐ ☐ .....

5 ☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

☐ ☐ .....

Spelen en bewegen

1 Bingo!

Wat heb je nodig?

- dobbelsteen
- bingokaart voor elke leerling

- 1 Gooi om de beurt met de dobbelsteen. Wie het hoogst gooit, is de bingoleider.
- 2 Schrijf op je bingokaart vier woorden met **ig** en vier woorden met **lijk**.
- 3 Bingoleider: noem door elkaar woorden uit woordpakket 14. Schrijf de woorden voor jezelf op.
- 4 De anderen kijken of het woord op hun bingokaart staat. Zijn alle woorden van jouw bingokaart genoemd? Roep: *Bingo!* Je bent de winnaar!
- 5 Bingoleider: controleer de bingo met de woorden die je hebt opgeschreven.
- 6 De winnaar wordt nu bingoleider.

2 Vang de bal en zeg een woord.

Wat heb je nodig?

- een bal

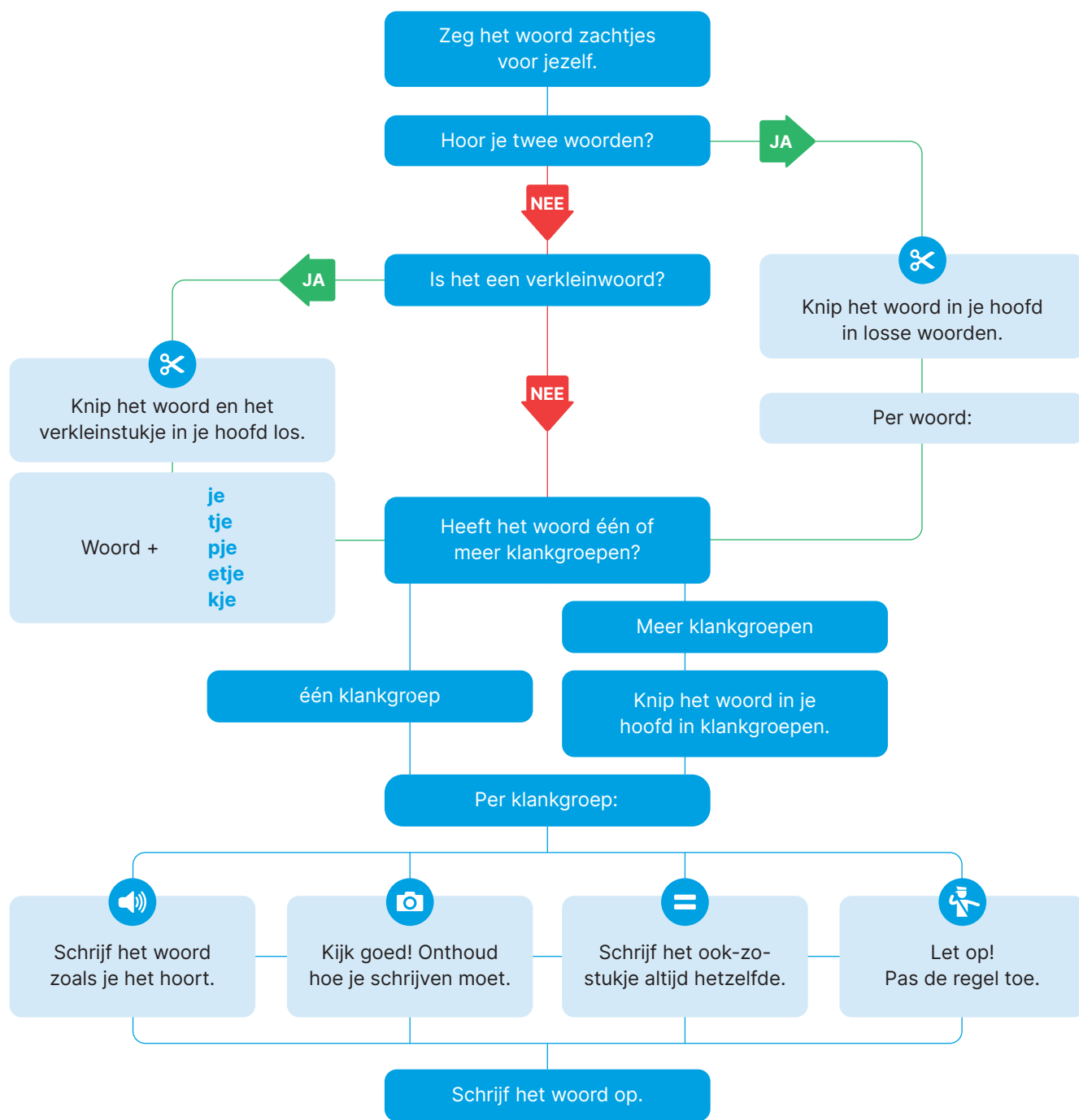
- 1 Ga in een kring staan.
- 2 Iedereen in de kring bedenkt woorden met **ig** of **lijk**.
- 3 Wie de bal heeft, is de gooier.
- 4 De gooier gooit de bal naar een klasgenootje.
En roept: 'Een woord met ... **ig**!'
Of: 'Een woord met ... **lijk**!'
- 5 De vanger noemt een woord dat begint met **ig** of **lijk**.
Weet je geen woord of is het fout? Dan ben je af.
- 6 Daarna gooit de vanger de bal naar iemand anders.
- 7 Wie het langst overblijft, heeft gewonnen!

A blank sheet of white paper with horizontal blue lines, resembling a notebook page. The paper is centered on a background of large, overlapping orange circles. The lines are evenly spaced and run horizontally across the page.

Schrijfaanwijzing

Kijk na.

Woorden met v en z

Hoor je /fff/ of /vvv/? Schrijf **f** of **v**.
Hoor je /sss/ of /zzz/? Schrijf dan **s** of **z**.
Soms hoor je het verschil niet.
Onthoud dan hoe je het woord schrijft.

Je schrijft olij**ven**.
Je schrijft baze**n**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 2 in les 1.

Woorden met ei en ij

Bedenk of je het woord schrijft met **ei** of **ij**.
Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.

Je schrijft kapite**in**.
Je schrijft dolf**ijn**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 3 in les 1.

Woorden die eindigen op d

Hoor je een /t/ aan het eind van het woord?
Maak het woord langer.
Hoor je in het lange woord een /d/?
Schrijf dan een **d**.

Geluid: je hoort /t/ aan het eind. Maak het woord langer: geluiden. Je hoort /d/ in het lange woord, dus je schrijft: geluid**d**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 4 in les 1.

Woorden waarin ik /s/ hoor en c schrijf

Bedenk of je het woord schrijft met **s** of **c**.
Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.

Je schrijft narc**is**.
Je schrijft c**ij**fer.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 6 in les 1.

Woorden waarin ik /k/ hoor en c schrijf

Bedenk of je het woord schrijft met **k** of **c**.
Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.

Je schrijft c**o**ntant.
Je schrijft insect**o**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 7 in les 1.

Woorden met de letterzetter en letterrover

Hoor je een korte klank aan het eind van een klankgroep? De **letterzetter** zet een extra letter (medeklinker).

Hoor je een lange klank aan het eind van een klankgroep? De **letterrover** neemt een letter (klinker) weg.

Dubbel: aan het eind van de eerste klankgroep hoor je de korte klank /u/. Je schrijft du**bb**el.

Betaling: aan het eind van de tweede klankgroep hoor je de lange klank /aa/. Je schrijft bet**a**ling.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 8 in les 1.

Woorden met au, auw, ou en ouw

Bedenk of je het woord schrijft met **au(w)** of **ou(w)**. Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.

Je schrijft bestel**au**to.

Je schrijft oerw**ou**d.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 10 in les 1.

Woorden met stomme e die eindigen op em, elen, enen en eren

Hoor je /um/, /ulun/, /unun/ of /urun/ zonder klemtoon aan het eind van het woord?

Je hoort /beez**um**steel/, je schrijft bez**em**steel.

Je hoort /oud**urun**/, je schrijft oud**eren**.

Knip het woord in je hoofd in twee losse woorden. Schrijf dan **em**, **elen**, **enen** of **eren**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 11 in les 1.

Verkleinwoorden die eindigen op etje

verkleinwoord = woord + verkleinstukje
Schrijf eerst het woord op. Schrijf er dan het verkleinstukje **etje** achter.

bloem + **etje**: bloem**etje**

tong + **etje**: tong**etje**

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 12 in les 1.

Woorden die eindigen op ig en lijk

Hoor je /ug/ zonder klemtoon aan het eind van een woord? Schrijf dan **ig**.

Je hoort /guheimzin**ug**/, je schrijft geheimzinn**ig**.

Hoor je /luk/ zonder klemtoon aan het eind van een woord? Schrijf dan **lijk**.

Je hoort /eigun**luk**/, je schrijft eigen**lijk**.

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 14 in les 1.

Woorden met ' (apostrof)

Bedenk of je het woord schrijft met ' (**apostrof**). Dat kun je niet horen, dat moet je onthouden.
De apostrof staat op de plek van de weggelaten letter(s).

mijn → m'n
des morgens → 's morgens

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 15 in les 1.

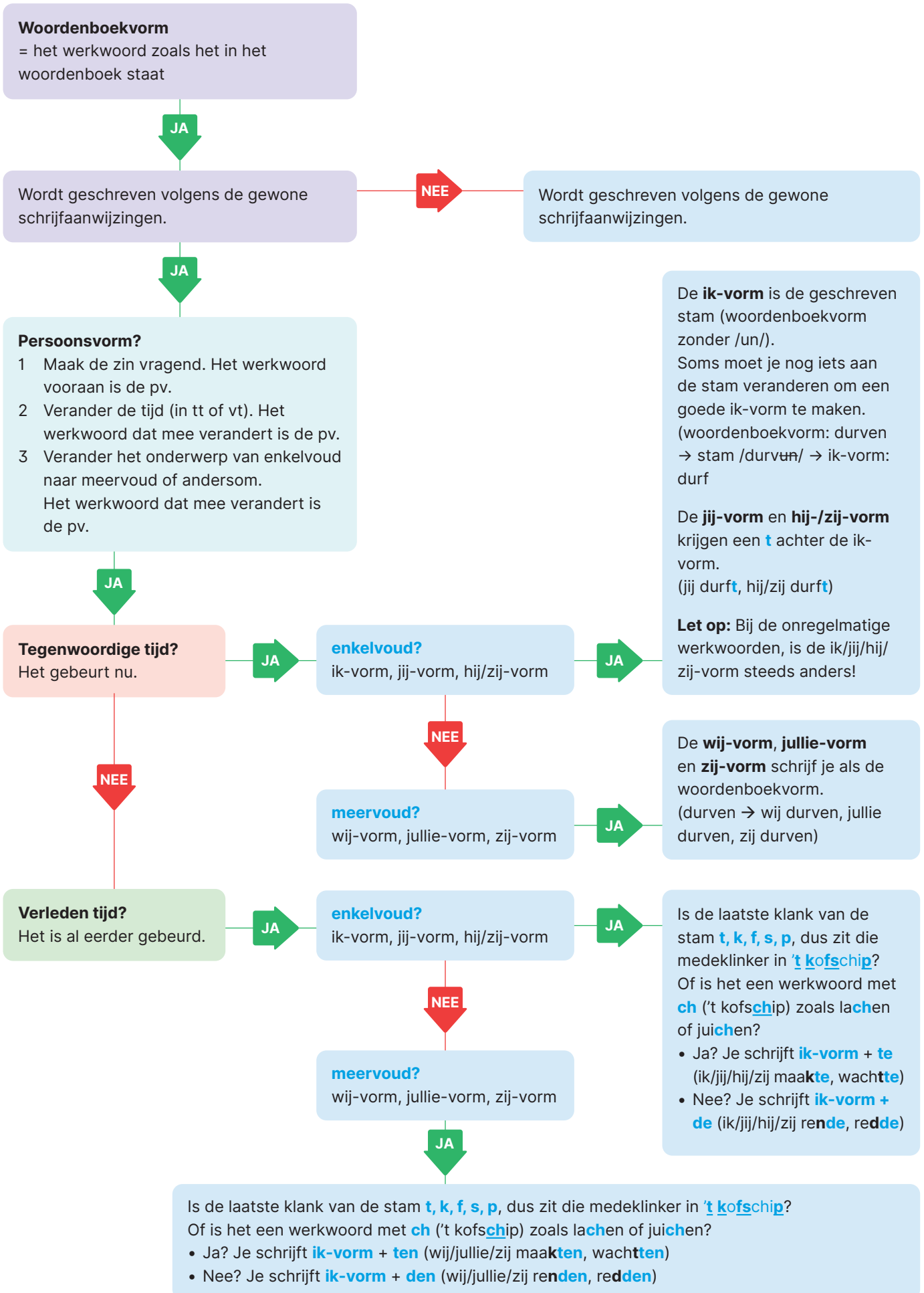
Verkleinwoorden die eindigen op je en pje

verkleinwoord = woord + verkleinstukje
Schrijf eerst het woord op. Schrijf er dan het verkleinstukje **je** of **pje** achter.

slaaplied + **je**: slaaplied**je**
appelboom + **pje**: appelboom**pje**

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 16 in les 1.

Werkwoordschema

Werkwoorden: de woordenboekvorm, stam en de persoonsvorm enkelvoud

- De **woordenboekvorm** is het werkwoord zoals het in het woordenboek staat.
- De **persoonsvorm** is de vorm van het werkwoord in een zin die bij iets of iemand hoort.

De **ik/jij/hij/zij-vorm** noem je de **persoonsvorm enkelvoud (pv enk)**, omdat het onderwerp dat erbij hoort, één ding of één persoon is.

Schrijfaanwijzing persoonsvorm enkelvoud

Kijk altijd eerst naar de **stam**: de woordenboekvorm zoals je hem hoort zonder /un/.

De **ik-vorm** = de stam geschreven volgens gewone schrijfaanwijzingen.

jij/hij/zij-vorm = ik-vorm + **t**

woordenboekvorm	stam	persoonsvorm enkelvoud (pv ev)		
		ik-vorm	jij-vorm	hij/zij-vorm
schrijven	/sgrijv <u>un</u> /	ik schrijf	jij schrij ft	hij/zij schrij ft
smoezen	/smoez <u>un</u> /	ik smoes	jij smoest t	hij/zij smoest t
vinden	/vind <u>un</u> /	ik vind	jij vind t	hij/zij vind t

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 1 in les 1.

De persoonsvorm meervoud: wij-vorm, jullie-vorm en zij-vorm (mv)

De **ik/jij/hij/zij-vorm** noem je de **persoonsvorm enkelvoud (pv enk)**, omdat het onderwerp dat erbij hoort, één ding of één persoon is.

De **wij/jullie/zij-vorm** noem je de **persoonsvorm meervoud (pv mv)**, omdat het onderwerp dat erbij hoort, meer dan één is (dingen en/of personen).

Schrijfaanwijzing persoonsvorm meervoud (pv mv)

De **wij/jullie/zij-vorm** schrijf je als de woordenboekvorm.

woordenboekvorm	persoonsvorm meervoud (pv mv)		
	wij-vorm	jullie-vorm	zij-vorm (mv)
spreken	wij spreken	jullie spreken	zij spreken
wandelen	wij wandelen	jullie wandelen	zij wandelen

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 5 in les 1.

Werkwoorden: verleden tijd enkelvoud: ik-, jij- en hij/zij-vorm

Je kunt vaak horen dat het verleden tijd is: de persoonsvorm enkelvoud eindigt op **te** of **de**.

Soms kun je niet goed horen of er **te** of **de** achter komt in de verleden tijd. Gebruik dan als hulpmiddel 't kofschip.

- 1 Luister naar de woordenboekvorm in je hoofd. Welke klank hoor je voor /un/? Dat is de laatste klank van de stam.
- 2 Is dat een medeklinker in 't kofschip: dus de klank /t/, /k/, /f/, /s/, /p/?

Of is het een werkwoord met **ch** ('t kofs**ch**ip) zoals lachen of juichen?

- **Ja?** Je schrijft **ik-vorm + te**
- **Nee?** Je schrijft **ik-vorm + de**

Eindigt de **ik-vorm** tegenwoordige tijd op **t** of **d**? Dan is de verleden tijd dus met **dubbel t** en **dubbel d**!

Je hoort dat het verleden tijd (enkelvoud) is: ik/jij/hij/zij werk**te**

Je hoort het niet. Pas 't kofschip toe!

1 /blaf <u>un</u> / → /f/	1 /lach <u>un</u> / → /ch/	1 /reegul <u>un</u> / → /l/
2 Ja: /f/ zit in 't kofschip → ik-vorm + te → ik/jij/hij/zij blaf te	2 Ja: /ch/ zit in 't kofschip → ik-vorm + te → ik/jij/hij/zij lach te	2 Nee: /l/ zit niet in 't kofschip → ik-vorm + de → ik/jij/hij/zij regel de

Verleden tijd enkelvoud dubbel **t** en **d**:

wacht + te = wacht**te**

raad + de = raad**de**

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 9 in les 1.

Werkwoorden: verleden tijd

Je kunt vaak horen dat het verleden tijd is: de persoonsvorm enkelvoud eindigt op **te** of **de**.

Soms kun je niet goed horen of er **te** of **de** achter komt in de verleden tijd. Gebruik dan als hulpmiddel 't kofschip.

Je hoort dat het verleden tijd (enkelvoud) is:

ik/jij/hij/zij werk**te**

Je hoort het niet. Pas 't kofschip toe!

woorden-boekvorm	laatste klank stam	wel in 't kofschip → ik-vorm + ten	niet in 't kofschip → ik-vorm + den	ik-vorm + ten/den	vt meervoud
klappen	/p/	X		klap + ten	klap ten
pesten	/t/	X		pest + ten	pest ten
schrobben	/b/		X	schrob + den	schrob den
melden	/d/		X	meld + den	meld den

← Meer uitleg vind je bij woordpakket 13 in les 1.

A stylized yellow lightning bolt graphic with a black outline, pointing downwards and to the left. It is positioned in the upper right corner of the page.

A stylized yellow lightning bolt with a black outline, pointing downwards and to the left. It is positioned on the right side of the slide, overlapping the blue and white background.

A stylized yellow lightning bolt graphic with a black outline, pointing downwards and to the left. It is positioned on the right side of the slide, overlapping the blue and white background.

A stylized yellow lightning bolt with a black outline, pointing downwards and to the left, set against a white background.